

Èsc de două ori în septemana: Joi a — minec'a!
Èra canda va pretinde importantia materieloru.
va est de trei sèu de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune

pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ d'umetate de anu	4 „ „
„ patraziu	2 „ „
pentru Romanîa si strainetate:	
„ anu întregu	12 fl.
„ d'umetate de anu	6 „

ALBINA.

Prenumeratiuni si facu la toti dd. corespundintia nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1. unde sunt a se adresã si corespundintiele, ce priveacu Redactiune, administratiunea sèu speditiur'a; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi: Èra cele anonime nu se vor publicã.

Pentru anuntia si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pent. una data se antecipa.

PESTA, 6 dec. n. 1870.

Precandu diplomati'a si diaristic'a nôstra crede, cã cestiunea Pontului, prin conferintiele ce au se se tiena, a încetatu d'a mai fi periculôsa si amerintiatôria, — in Russia demustratiunile pentru rebelu sunt la ordinea dilei. —

In parlamentulu federatiunei germane sambet'a trecuta din partea celoru pucini deputati democrati, Èr se amintira si se condamnara ageru crudimile, ce comitu ostirile nemtiesci in Francia, si anume facia de prisionari.

Conoscutulu Wagener, dintre conservativi, rogã pentru toti santii, se nu se spele rufele negre in faci'a Europei; la acest'a Babeli respunsa, cã — conducatori se 'ncete a negrã rufele nemtiesci in faci'a Europei!

La acêsta ocaziune nu potemu se nu amintimu aci si de cele ce se manifestara mai de unadi in consiliulu municipal alu Vieni. Reuniunea asiã-numita a poporului germanu, s'a adresatu municipalitatii de Viena pentru unu ajutoriu pe sèma Strassburgului, atãtu de ruinatu prin rebelu. Desbaterea acestei cereri provocã infricosiate espeptoratiuni contra — cuceritoriloru ce devasta astadi Francia. Se fece cea mai caracteristica desclimire între — germani si între prussi, si reprezentantii Schram si Melingo pronunçiarã, cã ca crestini si ca democrati, cu indignatiune trebuie se-si întôrca faci'a de catra cuceririle ce de la Sedan încôci face ostirea germana in Francia, de unde nu mai aude omulu de câtu de omoruri si aprinderi si dearderi de sate si de orasie! —

Scirile mai nôue de pre campulu rebelului in Francia, nu sunt imbucurãtorie. Atacurile ostiriloru franceze prototindeniã s'au respinsu, si armatele nemtiesci amerintia reu Orleansulu! —

Parlamentulu Italiei s'a deschisu ieri in Florentia; Regele anuntã Roma de capitala a Italiei impreunate. —

Principele Amadeu, a primitu corôn'a Spaniei si fece deputatiunei venite se i-o ofera — totu felulu de promisiuni, — casi toti domniã pan' se vedu bine asiediati in carc'a poporaloru. —

Si diet'a prussêca se deschise ieri in Berlinu si se publicã o hartia a regelui de Bavaria, prin carea ofere Regelui „tematoriu de Ddieu“ titulu de Imperator, unu planu ce in Versailles s'a primitu si de ceialalti „semi-suverani“ ai Germaniei.

Fiindu-ni vorb'a de diet'a Prussiei, amintimu aci ca unu ce prè minunatu, cã cunoscut'a „Allg. Augsb. Z.“ de ieri, se vaiera ca o desperata, pentru cã cu ocaziunea alegeriloru pentru acêsta dieta, „partile cele mai infloritòrie, mai luminate, mai destepte si agili ale Germaniei, a nume cele de la Rinu si Westfalia, alêsera 40 de deputati ultramontani!“

Luteranismulu prussu — se teme prè multu de *catolicismu*, carele, in ascunsu spriginitu si de iesuitii reformati, ce-si au influinti'a pana'n cabinetulu regelui, amerintia a atrage la sine conducerea afaceriloru germane. „Intr'adeveru“ dice citat'a fôia, — „o batalia mare se fimu perdutu la Loira, ar fi fostu o mica nefericire de câtu acelu rezultatu alu mlegeriloru pentru dieta.“ —

Celu mai mare interesu ni-a destepatu cuprinsulu cuventulu de tronul prin care Dnulu Romaniei, Carolu I. domineca in 15/27 noevre deschise sesiunea corporiloru legiutorie. Marturisimu cã dupa cele ce cetiseramu despre Romania in Cartea Rosia, cu nerabdare asteptamu se audimu graiulu Suveranului romanu despre situatiunea acelei tieri.

La locul sèu, mai in diosu, publicãmu acestu actu întregu. Ni pare reu cã spaciulu si timpulu nu ni permitu a ne ocupã d'o critica speciale pentru fiacare punctu sèu pasagiu alu aceluia, ci trebuie se ne marginimũ a ni face observatiunile nôstre numai la câteva espuse-tiuni, mai vertosu batãtòrie la ochi.

Dnulu Romaniei anuntia tieri cu multa pozitivitate plecarea, ba chiar promisiunea Austro-Ungariei, d'a renunçia dreptulu sèu de juredictiune consularia in Romania; o eventualitate de care dlu conte Beust in „Cartea Rosia“ vorbesce cu — unu feliu de reserva!

Noi — suntemu dedati a primũ pururiã de la Austro-Ungaria, pre langa cãte o concesione ce ni face, si cãte o mesura mare de — necasu. —

O alta mare bunavointia de care amintesc dlu Romaniei din partea guvernului austro-magiaru, priveacu legaturile linieloru ferate. Precum ni dau si unele manifestatiuni de dincôci se pricepemu, este sperantia cã liniile ambeloru staturi vor fi impreunate si la Orsiova-Vercerova, si la Brasiovu, ba anca si prin pasulu Vulcanului. Aci toamai dicemu: „Timeo Danaos et dona ferentes!“

Dintre cele din intru, cuventulu de tronul atinge *necesitatea de instructiune publica pentru carierele productive*; adeca in ramurile comerçului, industriei si tehnicei. Unicu acestu punctu, acêsta directiune este, ce merita ôresi-care recunosçintia in tôta vieti'a ministeriului de astadi alu Romaniei; dar pareni-se cã — acestu mèritu, de ocãmdata numai teoreticu, este mai multu a dlui dr. Esarcu din ministeriulu instructiunei publice. —

In fine mai reflectamu, cã dupa cuventulu de tronul, desi asiã-numitele „*Seminaria*“ ale statului crescu pe spesele statului 750 de elevi pe totu anulu, — totusi aprôpe 1000 de biserice sunt fora preuti! Pare lucru necredibilu, si nici nu pôte se fie elu priceputu celoru ce nu cunoscũ d'o parte starea cea — in tôta privinti'a miserabile a clerului nostru in Romania, d'alta parte organismulu celoru patru seminaria ale statului. Ceva mai prostu nu-si pôte omulu intipui. — Dar la acêsta cestiune vom reveni odata a nume. —

Aici la noi, diet'a si delegatiunile continua a lucrã totu prin comisiuni, cari se ocupa mai vertosu de bugete, — de cari avemũ se ne ocupãmu si noi câtu de curendu. —

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a casei reprezentantiloru din 5 nov.

La ordinea dilei pentru acêsta siedintia ce se deschise la 1. ôra d. m. n'a fostu de câtu unele referate ale sectiuniloru.

Intre petitiunile incurse se aflã si un'a subternuta prin dlu ablegatu nationalu Dem. Jonescu, in care se rogã in numele comuneloru cercului Beiusiu, pentru redicarea unui tribunulu reg. in Beiusiu.

St. Gorove, ministrulu de comunicatiune, subterne casei preliminarifulu de spese si planurile referitòrie la regularea Dunarii între Buda si Pesta.

Dupa ce referintele sectiunei centrali, Petru Mihályi, cetesce unu reportu in caus'a proieptulu de lege pentru prolungarea volôrei art. de lege 20 din 1869 si inca alte proiepte de lege, Èr Györfy Gy. in numele sect. VIII. presenta o contrapropunere, — (cari tôte se vor tipari si impartii.) — siedinti'a se incheia la 1 1/2 ôre; punendu-se cea urmatòris, oventualminte pe vineri. —

De la congresulu nationalu bisericescu.

(Siedinti'a a XII. — fine.)

Presidiulu puno mai departe la ordinea dilei rezultatulu scrutiniului facutu pentru senatulu scolariu si epitropescu.

Dep. I. Lengeru, ca referintele comisiunei emise pentru scrutinarea voturilor de la senatulu scolariu repôrta cã cu majoritate absoluta de voturi s'au alesu in senatulu scolariu *de membri ordinari*: 1.) I. Popescu, cu 70 de voturi; 2.) V. Babesiu cu 63 v. 3) Iuon Lengeru cu 61 v., si 4) Iosifu Belesiu cu 49 de voturi.

de membri suplenti: 1.) Dr. At. Marienescu cu 43 de voturi; 2.) Zacharie Boiu cu 46; 3) Stefanu Josifu cu 43; 4) Dr. Racuciu cu 43; 5) Joan Papiu cu 38. *)

Urmèza dara cã au se se alege in senatulu scolariu inca doi membri ordinari, si adeca unulu din archidiececa si unulu din dieces'a Aradului si unu suplentu.

Alegerea a 2-a de unu membru ordinaru pentru archidiececa are a se face între Dr. Joane Mesiota, si Dr. Nicolae Popp, cari au intrunitu cea mai considerabila majoritate relativa de voturi adeca celu d'antaiu 16, Èra celalaltu 11 voturi, pentru dieces'a Aradului între domniã Pavelu Vasiciu cu 21 de voturi si între Dimitrie Jonescu cu 25 de voturi.

Alegerea a dôiã pentru unu suplentu are a se face între domniã: David Almasianu cu 31 de voturi si între Dr. Joane Mesiota cu 21 de voturi; Visarionu Romanu a intrunitu aci 18, Èr Dr. Nicolae Popp 14 voturi.

Dep. Ioanu Popescu ca referintele comisiunei emise pentru scrutinarea voturilor de la senatulu epitropescu reportèza, cumcã cu majoritate absoluta a voturilor s'au alesu de membrii ord. ai senatului epitropescu urmatòrii: Nicolau Zsiga jun. cu 73 de voturi, Antoniu Mocioni cu 69, Parteniu Trombitasiu cu 62, Brauu de Lemény cu 58, Joane Popoviciu protopopu cu 55, Iulianu Ianculescu cu 53 vot. — Èra ca membrii suplenti: Vartolomeiu Baiulescu cu 60 de vot; I. T. Popoviciu cu 54, Timot. Miclea cu 53, Antonu Bechnitiu cu 52, si Dr. Aur. Brote cu 46 voturi.

Dep. Borlea, cere cã de ôre ce între cei alesi din senatulu scolariu si epitropescu, Dr. Brote sta in rudenia cu Dr. Marienescu, unulu se resigneze. Dep. Marienescu dechiarã, cã repasiesce de la Senatulu scolariu.

Dep. Fauru propune a se votisã pentru 3 membri ordinari si suplenti la sen. biser. Èr in senatulu scolariu pentru 5 membrii ord. si 2 suplenti in fine la celu epitropescu pentru 1 membru suplenitoriu.

Presidiulu pronunçia cã cei cari au intrunitu majoritatea voturilor se se priveasca de alesi. —

Fiindu tempulu fôrte inaintatu, siedinti'a se incheia si presidiulu anuntia pre dupa amèdi la 4 ôre continuarea votisarei si a scrutiniului despre alegerea membriloru ordinari si suplenti ce mai lipsescu in cele 3 senate ale consistoriului metropolitanu. —

Dupa mèdiadi.

Redeschidendu-se siedinti'a la 4 ôre sub presid. Illust. Sale dlui eppu Procopiu Ivacicoviciu —

Presied. presentèza suplic'a dep. Mich. Besanu prin care se rogã a i se dã concediu din cause grave familiare.

Congresulu incuviintièza concediulu corutu. —

Dep. Joane Popoviciu protop. ca membru alesu la senatulu epitropescu dechiarã cã nu pôte primi alegerea din cause binecuventate, anume din cause de aprôpe rudenia cu membri ce stau in combinatiune d'a fi alesi.

*) Ni luamu voia a obervã pentru orientarea publicului, cã reportulu „Telegrafulu Romanu“ in acestu punctu a fostu neessactu. — Report.

Presidiulu punendu la votu resignarea dep. Ioanu Popoviciu, aceea nu se primesce. —

Presidiulu pune la ordinea dilei completarea alegeriloru pentru tôte trei senatele, si incependu cu adunarea voturiloru dupa rendulu alfabeticu, in fia-caro urma se afla 67 de siedule.

Cu privire la cele trei senate s'a emisu acum 3 comisiuni pentru scrutinare.

Fiindu comisiunile emise gatã cu scrutiniulu, referintele Ardeleanu referèdia cã pentru senatulu strinsu bisericescu, majoritatea voturiloru au intrunitu: Mich. Velceanu cu 39 voturi Iacobu Popoviciu cu 94, Sava Popoviciu Barcianu 91 ca ordinari; Èra Petru Anca cu 93 vot. Iosifu Baracu cu 59 si Dr. Puscaru cu 57 ca suplenti.

Pentru senatulu scolariu se reportèza prin referintele I. Lengeru cã majoritatea voturiloru au intrunit'o ca ordinari Dr Ioanu Mesiot'a cu 65 voturi. Dr. Paulu Vasiciu, cu 59, cã suplenti: Davidu Almasianu cu 67 si Nic. Popu cu 56 voturi. —

La senatulu epitropescu se reportèdia prin referintele P. Suciu, cã majoritatea voturiloru au intrunit'o cã suplentu Ioane Galu cu 59 voturi.

Presidiulu provôca congresulu a enuntia pre cei anumiti de alesi.

Congresulu i recunôscere pre toti acesti'a din partea sea de alesi. —

Dep. Ioane Popoviciu ca membru alesu in senatulu epitropescu, dechiarã cã sta in rudenia de aprôpe cu protop. Iacobu Popoviciu, ca membru alesu in senatulu strinsa bis. din care cauza se vede nevoitu a resignã la postulu, cu care a fostu onoratu.

Dep. Macelariu face urmatòri'a propunere: Congresulu dechiarã a se prorogã pana la 1 Iuniu 1871, insarcinandu comisiunile, cari nu si-au gatitu elaboretele pana la diu'a numita, a le fini.

Atãtu propunerea acêsta cãtu si dechiaratiunea dep. Joane Popoviciu, in siedinti'a de mane se va pune la ordinea dilei.

Cu aceste se incheia siedinti'a si cea urmatòria se anuntia pre diu'a de mane la 10 ôre.

Invetiamentulu in Aradu.

Acêsta tema fũ atinsa in stimabilulu diurnalu alu dvôstre prin unu d. corespundinte — in unulu din nrii mai recinti. Reportarea dlui corespundinte cea atãtu de scurta nu pôte servi spre deplina orientare a on. publicu romanu, pe candu acêsta cauza a invetiamentulu din Aradu — merita a fi considerata in deosebi si trebuie se intereseze pre toti cei multi, ce stau in apropierea ei. Cugetu deci a nu comite indiscretiune, dèca sulevandu anca odata caus'a invetiamentulu din Aradu, voiu tractã despre statulu invetiamentulu in acestu comitatu mai antaiu in generalu, si dupa aceea voiu atinge invetiamentulu singuraticeloru institute de aici, luandu in consideratiune mai alesu adminiculiului lui.

De vr'o 5—6 ani de candu am inceputu a studiã caus'a acêst'a, aflu cu mare mangaiare, cã instructiunea in întregulu comitatu din ce in ce 'si iè totu mai mari dimensiuni, ba potu afirmã, cã preste totu, invetiamentulu este imbratisiatu cu mare caldura la tôte nationalitatile si confessiunile comitatului. Rivalitatea escitata prin statutulu organicu si prin legea instructiunei publice din 1868 — cresce din di in di si Èra si cutediã a afirmã, cã dèca aceste dôi legi nu s'ar opune un'a altei'a si dèca cea din urma nu ar produce caotele latitu acum pretotindeneã între nemagiaru, dicu atunci si invetiamentulu impupitu, mai curundu s'ar desvoltã in flôre frumôsa si plina de odoru.

Legea instructiunei publice pre noi romanii ne-a aflatu cu totul nepregatiti si ne-a intimpinatu pe neasteptate. Recastigarea autonomiei bisericesci Èrã speranti'a nôstra invecchita, si noi cugetãmu cã locu mai convenientu pen

tru regularea școlilor nu este, de cât în congrese și în sinode, și nici că visăm, că ni va preveni o lege, care se nisuiască la despartirea școlilor de biserică. Astfel de odată cu recastigat'a autonomiei ni se dăde și o lege, care ni amenință și ne împle de frică, că adică, că mame vom pierde școl'a; acésta ni-ar căsuna mare pedecă, căci cu tóte că în aceea lege se permite a susține școlă confesiunale, totuși aceeași lege de odată cu concederea școlilor confesiunale exprima și sugumarea lor, de órice nepregătiți cum ne-a aflatu, cum se póte pretinde de la noi, că în restimpu de unu anu și diumetate se redicăm școlile la culme; în 18 lune se se redice în o comuna seracă școlă cu recușite și cu fonduri și cu șpese considerabile, — și acésta o școlă se trebuia se o școlă și legislațiunea tierii, cându a creatu legea; — nu, nu se va ajunge acésta nici în 5 comune ale comitatului. Dar regimulu dă ajutoriu unde trebuie — dice legea; dă ajutoriu regimulu, însă bițele școlă confesiunale nu se potu împartasi de acestu beneficiu, lor li este opritu a recurge la acestu ivoru. Barbatii nostri, în frunte congresulu, au combatutu legea din mai multe puncte de vedere, au protestatu contra ei, cându eră numai proiectu, pentru că anca atunci i-au prevediutu direptiunea, dar fora nici unu folosu. Nu ar fi óre mai multamite natiunile și confesiunile din patria, deca în aceea lege, ori care școlă — fia confesiunala fia comunală — ar afă scutu și paladiu.

Dar legea e aplicata în tóta tier'a și în spectoriu școlari una-data au facutu admonitiune mai catra tóte școlile confesiunale din comitat; acusi va urmá și a dóu'a, apoi a trei'a, și atunci vom remané fora școlă confesiunale, căci se vor preface în comunale.

Pe langa tóte aceste pedece și împregiurari nefavoritóre, școlile noastre confesiunale propășiescu treptatu, se redica dupa cursulu firescu (nu pe sarite dupa cum ar pretinde legea de instructiune); ni cade bine de cându cu statutulu — vedemu prin conferințele invetiatoresci figurandu capacitatii adeverate, pana acum necunoscute séu nabusite în cerculu lor angustu. Conferințele au enunțiatu multamite protopresviteriloru pentru nisuintele desvoltate în favórea școliloru și cu deosebire pentru conlucrarea la redicarea salariiloru invetiatoresci, — ni-au descoperitu prin acésta pe acele persoane si din statulu preotiescu, cari neconțenitu muncescu la încintarea culturi poporului pe cari natiunea romana i va înregistrá între adeverații ei luminatori. Asemenea activitate desvólta multi dirigatori cottensi romani oferindu totu sucursulu la redicarea școliloru încátu li iérta cerculu lor de activitate, adeca densii prefacu mulțele pentru escesuri în bani școlastici. Ni cade bine, cându vedemu că o mica comuna la indemnulu conducătoriloru redica de odată salariulu invetiatorescu de la 80 la 160 fl., — séu cându vedemu că de unu timpu în cóce invetiatorii nostri caracterisati zelosi — incepu a prezintă superioritatii școlare câte unu fruptu alu ostenețelor lor pentru consurare, — séu cându într'unu locu se infintieza, éra în altulu se fierbe pentru redicarea școliloru asia numite capitale; — tóte aceste și mai multe împregiurari de aceste nu îndreptatescu a afirmá, că invetiamentulu sub paladiulu statutulu organicu prosperéza și se latiesce; — sed quid hoc ad tantam sitim, — legea de instructiune nu astépta se crésca pensile puului, ea pretinde se sbóre indata, fora se mai cugete, că ceea ce au împedecatu și au minatu contrarii nostri în státea sute de ani. nu se póte repará indata, mai cu séma în cele ce se tienu de cultura.

Atát'a despre invetiamentulu elementariu din provincia; în capitala stá altcum, progresulu nu corespunde împregiurariloru. Într'unu orasiu ca Aradulu, prevediutu cu școlă superiori, numai 10 gimnasisti locali, cu esceptiunea unu'a — toti de parinti înțeleginti séu maiestri, — se pregatescu pentru clas'a înțeleginta romana; la școl'a reala, la preparandia nici unulu, la teologia 2, la drepturi 5 insi. — Isvorulu anomaliei acéstei'a nu-lu potemu afá într'altu locu, de câtu în baza cea slabă, ce se dă prunciloru în școlile elementare din locu. Cu multa ostenețá și cérta potura reprezentantii orasieni romani a eluptá susținerea caracterului confesiunaliu pentru aceste școlă, merita deci mai multa consideratiune invetiamentulu lor ca se nu fie adóu'a óra espuse pericolului. Școl'a romana gr. cat. nu demultu se prefacú în comunală, pentru că nu corespunde cerințelor legii pentru instructiune publică; dar nu fu

destulu atát'a, ci în alta adunare a re, resentatiunei se stérta cu totulu din motivulu, că școlă comunale, are orasiulu destule, și pruncii romani gr. cat. sunt îndrumati a certeté cele esistente.

La școl'a rom. gr. or. din suburbiulu Pernéva de diumetate de anu de cându este vacanta, anca nu s'a alesu invetiatoriu, dar e tottusi bine, că catedr'a se suplinescu prin unu preparandu absolutu. În suburbiulu Siega stá și mai reu, aici s'a alesu invetiatoriu, însă consistoriulu nimicindu alegerea, comun'a a devenitu în colisiune cu consistoriulu, éra școl'a este și astadi góla; esemplulu cu fratii gr. cat. nainte ochiloru, si totuși întârdiám! —

Ce se dicu despre invetiamentulu singuraticeloru institute? Avemu în capitala si numai în capitala — dóue școlă normale comune câte de 4 clase cu limb'a de propunere magiara, și cu 76 de invetiacei romani; o școlă reala de 3 clase cu 3 invetiacei romani; unu gimnasiu sub conducerea minoritiloru cu 72 de studintii romani, unu institutu pedagogicu gr. or. cu 48, — și unulu teologicu cu 59 de elevi; în cestu din urma pe cursulu I. cadu 5, pe alu II. 29 și pe alu III. 35; — de totulu dara în aceste 5 institute 258 de elevi romani. — Studintii nostri pester totu, pana ce sunt în școlile inferiori, de comunu invetia foarte bine, se distingu între școlari prin diligentiá și implinirea acurata a detoriatiloru lor disciplinarie. Din anu în anu însă numerulu lor din aceea și clasa micșioréza as'a, că pana cându în antái'a clasa gimnasiala sunt în totu anulu la 18-25, în a opt'a numai 2-4, — séu — în anulu acesta — nici unulu. Reu destulu, si reulu jace în acea împregiurare, că parintii mai multu caută la educatiunea etna, de câtu la cea genuina; studintii romani asiedati prin case straine, sunt fora stimulatori, — incepu a si negligie implinirea detoriatiloru, în fine se disgusta de invetiatura și parasescu musele. —

Atingu aci, că multi dintre studintii din comitat studiéza pe la Beiusiu, Oradea-Mare și pe aiurea, și ca în Aradu dóra pe anulu viitoriu se va deschide liceulu, care, judecandu de dupa zidirea grandiósa, cu timpulu va avé unu rolu însemnatu întru crescerea tenerimei; despartimintele cele multe ale edificiiu ni facu a presupune că afora de propunerea studiiloru de liceu, se vor redicá aici catedre și pentru alte școlie d. es. pedagogice, — unu institutu dintre eele 20, despre cari vorbesce legea de instructiune în §. 81. —

Istitutulu nostru pedagogicu susta din an. 1812 sub conducerea barbatiloru cum au fostu: Cichindealu, Dr. Jorgoviciu, Mibuti, Constantini, Diaconoviciu-Loga s. a. ale caroru nume cu mandria le pronuncia și astadi romanii. Acestu institutu condusu și astadi de barbati demni de antecesorii lor, tinde a se reformá conformu spiritului, celu putienu profesorii nisuescu spre aceea din respectu; salariulu lor însă de abia în anulu trecut se mai redicá, dar și astadi e mai micu de câtu a unu invetiatoriu popularu de aici.

Acésta potemu însemná și despre institutu teologicu; pasii repedi întreprinsi pentru redicarea lui, se împedeca de multe obstacule. Foile noastre natiunale de multe ori au facutu critice aspre a supr'a acestoru dóue institute si fora d'a luá în consideratiune isvorulu defectelor, au criticatu pe nedreptulu direptiunea (inspectoratulu) institutelor. Profesorii institutulu teologicu au fostu pana acum și în parte suntu și astadi aplicati la consistoriu ca asesori séu ca notari. Agendele lor erau multe și poterea unu omu trebuia se se împartia pentru d'a implini dóue ocupatuni grele. Si acésta s'a întemplat, pentru că din salariulu unei profesore de la teologia nu a potutu nici chiar singuru se subsiste necum se-si fia potutu agonisi ceva pentru vr'unu diurnalu, manualu, ori pentru familia si betranetie. Astadi, cându sinodulu eparchialu și consistoriulu nou privește la tóte institutiunile din diecesa, — nici astadi nu suntemu altcum, de câtu cu pretensiuni multe, responsabilitate, și apoi — nemicu alt'a. Este nongaveru, că pretensiunile si responsabilitatea au locu, pentru că defecte totu mai sunt, dar defectulu principalu este neajunsulu banalu, aici este d'a corege mai vertosu. —

Am cetitu în óresi-careva și anume dóra în acestu prestimatu diurnalu, că ministrulu culteloru are de cugetu d'a pasi nainte dietei cu unu proiectu referitoriu la infintiar'a unei academie teologice gr. or. la universitate din Pesta pe șpesele statutulu. Lips'a unei academie teologice gr. or. bine organizate — o sentim și noi. Dlu mi-

nistru de abuna séma vede, că șpesele statutulu austro-magiaru le supórtă în mesura considerabila și crestini gr. or. — și că gr. orientalii prin urmare merita a se împartasi de favorabilele statutulu în tocmai ca și catolicii, — deci pe langa teologi'a cat. esistente la universitate, afia de lipsa a se infintia și un'a gr. or. — Cum va fi óre aceea academie gr. or. core-pundietória pentru noi romanii gr. or. ori ba? — nainte potemu sci. Presupunendu tóta intentiunea bunavoitória a dlui ministru fatia de ortodossia, ni vine a ne întrebá: fi-va aceea academie româneca ori slavéna, căci aceste dóue elemente forméza majoritatea marturisirei ortodosse în Ungaria, cari amendóue trebuescu considerate dupa spiritulu ortodossiei, și si un'a și alt'a pretindulimb'a respectivei natiuni; că acésta e leg. ta de ortodossia, însă legea pentru egal'a îndreptatire a natiunatiloru (§. 19.) va pretinde se fia unguéscă. Si acésta ne face ca de asta data se nu mai vorbim de proiectulu pomenitu atát'a mai însemnu numai că proiectulu acésta s'a combatutu — firescu din alte puncte de vedere — și prin congresulu de estimpu alu evangeliciloru din Ungaria, în care s'a disu și aceea, că șpesele întretinerii academiéi, deca în adevuru este d'a se infintia, — mai bine se se transpuna congresulu pentru scopuri școlare. —

Aceste sunt trasurile icónei de invetiamentulu din Aradu, care în mare parte sunt identice cu ale tuturor provinciiloru locuite de nemagiari. Cátu pentru noi, ni remane d'a ni continuá lucrarea susceputa pentru invetiamentulu cu zelul indoitu, ca se ni redicéze școlă bune pretotindenea si se nu stámu amortiti langa obstacule, ci mai vertosu se sperám, că dupa lucrare energiósa le vom delaturá. —

Aradu 1/13 Noemvre 1870.

Romania.

Adunarea legiuitória.

Domineca în d'a de 15 novembre s'a facutu deschiderea adunariloru legiuitórie, conformu programulu ce s'a adoptatu.

Mari'a Sa Domnitorulu a deschisu în persóna adunările.

Dupa cetirea cuventulu de Tronu și retragerea Mariei Sale, s'a facutu apelulu nominalu și dnii deputati s'au aflatu în numeru.

S'a datu cetire regulamentulu si s'a veditu că primele operatiuni sunt: tragerea la sorti a unei comisii pentru esaminarea deputatiloru noi alesi, și votarea biroulu Adunarei. A supr'a acésti din urma punctu, dnii deputati avendu a se consultá, s'a otaritu șiedint'a pentru a dóu'a di.

Cuventulu de Tronu cetitu de M. Sa este: *Domniloru Senatori,* *Domniloru deputati!*

Me semtu fericite de a me gasi din nuou în mediloculu dvóstre. Frumós'a misiune de controla ce aveti a indeplini, a supr'a acteloru guvernului Meu, este nu numai o legitima satisfactiune data tierii, dar și unu medilocu de intarire pentru unu guvern onestu și devotatu institutiuniloru publice.

Sesiunea pentru care sunteti convocati, se deschide în mediloculu unei crise europene, create de marele resbelu care s'a incinsu în Occidente. În fati'a acéstei lupte uriasie între dóue natiuni poterice, linia de portare a guvernului Meu erá claru indicata. Credintiosu conventiuniloru internationale, cari garantéza esistinti'a nostra politica, elu s'a silitu pe de o parte a mantiené ordinea din intru, ér pe de alt'a a întretiené relatiuni de buna întielegere cu nalt'a Pórtă si Poterilo garante. Tienuti la respectulu tractatelor cari asigura autonomi'a nostra, suntemu convinsi că, pastrandu și de aci înainte sincer'a atitudine ce am avutu, vom poté comptá din partea Europei pe aceeași bun'avointia casí în trecut.

Sunt fericitu că potu și acum constatá în fati'a tierii, că relatiunile noastre esterióre sunt din cele mai amicale. Astfelu guvernulu Imperiali si Regescu alu Austro-Ungariei a anunțiatu în modu oficialu guvernulu Meu că consimte la desfiintierea atátu de dorita a Staros stiiloru și că este gat'a a încheia o Conventiune în cestiunea jurisdicțiunei consulare pentru o reforma completa a reporturiloru judiciare și administrative d'întra ambele tieri.

Aceste probe de buna vointia ne facu a privi viitorulu cu încredere. Remane numai ca întielegerea și moderatiunea tuturor se înlesnéca mantinerea ordinei în intru și se nu atragemu asupr'a nostra imputarea că am e-itu

din érserv'a ce se cuvine se pastranu în împrejurările de fatia.

Recunoscinti'a pentru o natiune, care a datu Romaniei în atátea rânduri potericulu seu spriginu, legitimeza simpatiile noastre pentru dens'a. În expresiunea lor se ne ferim însa de a amestecá fora cuventu atacuri nedrepte séu sadarnice atitari.

Se nu uitamu consideratiunea ce se cuvine se avemu pentru tóte poterile cari garantéza astadi positiunea nostra politica. Astfelu nu mai vom asigurá viitorulu tierii în contra oricaroru eventualitati compromitetórie.

Guvernulu Meu a svutu o tintire neclintita a supr'a situatiunei financiare.

Cunósoti, dloru Senatori și dloru Deputati, că budgetulu anului trecut s'a încheiatu cu unu deficitu de 17 milióne, precum vi se va aretá mai cu amenuțulu în espunerea situatiunei financiare, și că o detoria flotanta de 46 milióne, provenita din deficitule acumulate ale aniloru trecuti apesá situatiunea tesaurulu publicu.

Guvernulu a luat angagiamentulu catra dvóstre de a micșorá acelu deficitu și de a nu sporí detoria flotanta; și cu tóte că evenimentele politice au produsu o crisa financiară fora precedentu; cu tóta stagnatiunea comerțulu nostru agricole, Guvernulu a indeplinitu acestu angagiamentu, și dvóstre sunteti pusi în positiune de a constatá acésta în fati'a tierii, chiar de la începutulu sesiunei legislative.

Asemenea pentru creditele estraordinarie și suplimentarie, guvernulu s'a tîenutu strictu în limitele fondulu de 2 milióne ce a fostu acordate; efectandu chiar o parte din acelu fondu pentru servitiile aniloru din urma.

Daca însă reulu nu s'a agravatu, ar fi unu pericolu pentru prosperitatea publica de a nu-lu vindecá cu o óra mai înainte.

Budgetulu ce vi se va presentá de catra guvernulu, insotitu și de legile financiare indispensabile, s'a ecuilibratu.

Unu deosebitu proiectu vi se va presentá pentru stergerea detoriei flotante. Prin elu se va pune totu odată pentru viitoru o limite la contractarea unoru asemene detorii, și sanctiunea lui va stá în aplicarea principiulu salutaru alu responsabilitatii ministeriale.

Din detoria flotanta 11 milióne apartienu Casei de Consumatiune și ea, reintrandu în capitalulu ei, va poté participá, în sensulu legiui sale organice, cu o mare parte dintr'ensulu la crearea unu institutu de creditu fonciaru; fiindu că esperinti'a ni-a doveditu că sumele ce se depunu anualminte, coversiescu cu multu cererile de inapoiare.

Asemenea vi se va infatisiá unu altu proiectu de lege, care va înlocui impositulu personalu si de șpese, pentru a caru constatare și perceptiune vom reveni la sistemulu întrebuintiatu în trecut prin fissarea lui în perióde de 5 în 5 ani; lasandu perceperea în sarcin'a comunelor și suprimendu complicatulu și împoveratulu sistemulu de constatare, de perceptiune și de controlare, astadi în vigóre.

Astfelu, simplificandu mecanismulu de astadi, vom realizá o adevérata binefacere, mai cu séma pentru locuitorii comunelor rurale, scapandu-i de unu numerosu personalu de agenti fiscali și de sistemulu de amendi, care pana acum nu a datu locu de câtu la abuzuri, fora ca regularitatea perceptiunei se faca vre unu progresu.

Ori care însă ar fi modificarea introdusa în sistemulu de perceptiune pentru contributiunile catra Statu, n'ar corespunde cu deplinatate la rezultatele ce ar poté produce, dacă în același timpu nu vom pune și o margine varielor si numeróseloru contributiuni la cari sunt supusi locuitorii comunelor rurale, pentru nisce servicii ce nu corespundu cu sacrificiele facute, cându nu sunt cu totulu neproductiv. Spre a curmá și aci isvorulu de abuzuri, vi se va propune suprimerea de ori ce dare directa séu indirecta, astadi esistente în comunele rurale; lasandu-li-se numai facultatea de a prelevá diecimii aditionale, pe langa darea generala ce va înlocui contributiunea personala și cea de șpese.

Prin proiectulu de budgetu s'a prevediutu și plat'a anuitatiloru drumulu de feru. Linia Roman-Sucéva-Iassy se afia de acuma pusa în circulațiune. În curendu, speru, se vor poté deschide și liniile Romanu-Galati-Bucuresci; astfelu se va afá în exploatare o lungime totala de peste 700 kilometri cale ferata.

Acésta mare opera de pace și de civilizatiune s'a continuatu în mediloculu crisei gene-

rale produse prin resbelulu din Occidentu. Ea se pôte privi ca unu faptu indeplinitu pentru Romania-Mare si Moldova. Remane numai, ca cu aceea-si activitate se se urmeze lucrarile in Romania-Mica, ale carei interese mai reclama si junctiunea liniilor sale cu Austria si cu Ungaria.

Pe langa legatura ce are a se face la punctulu Vircirova, studii se urmeza pentru a uni dreptu Crajova cu punctulu Petrosianii prin valea Jiului. Acésta linia este de unu interesu capitalu atâtu pentru acésta parte a terei câtu si pentru transitulu internatiunalu.

Este de o importantia capitala ca resoulu drumurilor nôstre ferate se se termine câtu mai curendu, pentru ca tier'a, prin esperientia inlesnirilor ce vor procura, se ajunga la cunoascintia deplina a numeróeloru folosuri ce decurgu din aceste medilóce perfectionate de comunicat une pentru desvoltarea ei viitoria.

In privintia acestoru concessiuni, guvernulu a cautatu a se conduce cu acea buna credintia ce trebuie se fia lini'a de portare a oricarei administratiuni oneste. Elu crede ca si-a indeplinitu acésta detoria.

Guvernulu meu vi va supune proiectulu unei alte întreprinderi de mare utilitate publica primita dejá ca multamire pentru partea ce-i apartiene de catra guvernulu Otomanu, acell'a alu unui podu statatoriu pe Dunare, de la Giurgiu la Ruscicu.

Infintiarea drumurilor judetiane s'a continuatu anulu acesta cu o mare activitate, pe langa o constructiune multu mai ingrigita.

Cáile natiunale de si n'au participatu in acela-si gradu la acésta impulsione, din caus'a medilóceloru restrinse, efectate in bugetulu anului curentu, totusi s'a continuatu esecutarea contracteloru incheiate in limitele bugetarie.

In aplicarea legii de espropriatiune pentru caus'a de utilitate publica, recunoscandu-se óro care lacune regretabile, guvernulu a semtitu imperiósa necesitate de a vi supune unu proiectu de lege, prin care, fora a se sacrificá nimica din principiulu respectului proprietatii, se va asigurá fissarea indemnitatiloru pe nisce base mai ecitabile.

Mai multe proiecte de lege militare, propuse inca din sesiunea trecuta, astépta deliberarea dvóstra, spre a complectá oper'a organizarii armatei nôstre.

Punerea in lucrare in tóta intinderea loru a legiloru esistente, mai cu séma adunarea militiiloru si concentrarea repetita a graniceriloru si a dorobantiloru, a intaritu in anulu acest'a instructiunea militara a Romaniei.

In privintia instructiunii publice este de doritu dloru senatori si dloru deputati, ca prin intieleptulu dvóstre concursu, investimentulu se fia indreptatu mai multu catra carierele productive si studiile fecunde, de vreme ce pana acum elu a fostu mai esclusivu dirigeatu de catra functiunile statului. Totu odata atragu seriós'a d. v. atentiune asupra rezultateloru cu totu minime ce dau seminarile. De si statulu intretiene cu mari sacrificii 750 de interni, totusi aprópe de o mia de bisericii, adeca mai a treia parte a cifrei totale a comuneloru rurale stau astadi in parasire din lips'a de preoti.

Guvernulu meu vi va mai presentá unu proiectu de creatiunea unui stabilimentu de bai la Slanicu dupa o intielegere ce a avutu cu asediamentulu Sf. Spiridonu din Iassy.

Terminandu dloru Senatori si dloru deputati, sum convinsu ca situatiunea financiara si ecuilibrulu budgetariu vor tiené celu d'antaiu locu in deliberatiunile dvóstre. Pe terenulu unei discussiuni serióse, inspirate numai de o sincera iubire pentru binele publicu, poteti fi siguri ca ne vom gasi totudeun'a impreuna si ca unu deplinu acordu va downi între toti.

De asemenea mi place a crede, dloru Senatori si dloru deputati, ca in urm'a evenimenteloru intemperate, pe care tier'a le cunoáce, veti luá cele mai intiepte mesuri spre inlaturarea in viitoru a unoru fapte care au compromisu existintia unoru natiuni mai vechi si mai poterice de câtu a nôstra. Credu ca si dvóstre sunteti petrunsi de adenc'a cugetare a lui Montesquieu, ca: „Unu Statu liberu, pururia agitatu, nu pôte se se mantiena, daca elu prin propriele sale legi nu este capabilu de indreptare.“

Dumnedieu se binecuvinte lucrarile Domnieloru Vóstre!

CAROLU.

Presedintele Consiliului si ministru de interne, M. Kostaki; Ministrulu resbelului G. Manu; Ministrulu lucrariloru publice G. Gr. Cantacu-

zin; Ministrulu fincielorlu C. Gradisteanu; Ministrulu afaceriloru straine, ad-interimulu la instructiunea publica si culte, P. P. Carp; Ministrulu justitiei Al. Lahovari.

Bucuresci, 15 novembre 1870.

No. 1587.

Din Temisióra, sub 24 noem. si 1 dec.

Primimu dóce corespundintie, un'a de la amiculu nostru St. Adamu, cea lalta de la dlu P. Ghiroceanu, nóa neconoscutu, ambele in numele mai multoru romani intieliginti de acolo, prin cari se incéca a se combate si respinge acuzarile si plansorile ce se fecera printr'unu domnu corespundinte alu tóiei nôstre in nrulu 96, in cestiunea catedrei de limb'a rom. si de catechismu la gimnasiulu superióre din Temisióra.

Nici un'a, nici alt'a din amintitele corespundintie n'este scrisa ca s'o potemu publicá in diplinetate; un'a isbesce fora crutiare in persóne nevinovate, cea lalta face o apologia, carea nu interesédia pre ninemea. Catra acésta totu pre atunci primiramu din alte parti nóue atacuri contra persóneloru si impregiariloru pre cari dlu Adamu si dlu Ghiroceanu tindu ale aperá. Astfelu pentru ca se nu provocámu o polemia inutile in acésta cauza, dámu aci pre scurtu, esintia din cuprinsulu ambeloru scrieri amintite.

Dlu amiculu nostru Adamu néga ca corespundintia temisiórena din nrulu 96 ar esprime sentimentele si opiniunea intieligintei romane din Temisióra; — justifica mesur'a inspectorului scol. Kümmer, prin carea de novoia a provédiutu cestiunata catedra ad tempus printr'unu serbu, prin dlu preutu romanu din Maieru, si — mai pre susu de tóte apera pre dlu L. Tiapu in contra insinuatiiuné de incapacitate, aretandu ca acestu teneru „a depusu maturitatea si a absolvitu si cleric'a.“ In fine i mai dá dlu Adamu acestui barbatu pana si unu atestatu eminente de calificatiune, numindu-lu „solidu si onestu si indiestratu cu insusiri placute.“

Dlu Ghiroceanu — are de a face numa cu parintele parochu rom. din Maieru Adamovicu, despre carele ni spune, pre cum am mai audita si alta data, nu fora dreptate, ca numitulu dnu parochu, desi nascutu serbu, dar de micu s'a adaptat cu limb'a, cultur'a si simpatia romaniloru; este chiar elevu alu instituteloru romane, celui clericalu si celui pedagogicu din Aradu, a fostu mai multi ani docinte rom. in Semeacu, si — de la 1862, in repetito ronduri a propusu tenerimei romane gimnasiale, et celei din scólele triviale si reale si astadi propune religiunea in limb'a romana, si inca fora vre-o remuneratiune.

Atát'a este, ce credemu ca suntemu detori ca publicá si ce potemu publicá din amintitele epistóle, fora se ne tememu ca prin acésta publicare vom mai atitiá foculu ne'ntielegerei si a polemiei in cestiunea catedrei vacanti.

Nu potemu admite ca ar mai fi trebuintia de multa disputa in acésta cauza — astadi, dupa ce pre cum veduramu, concursulu pentru implinirea catedrei vacanti este publicatu si consistoriulu aradanu curendu va fi chiamatu a alege si a recomandá dintre concurenti pre celu mai demnu si mai bine calificatu. Atát'a a cerutu si corespundintia nôstra din nrulu 96, si cu atát'a lucrulu este devenitu in rotaiulu seu legalu. —

Zagrabia (in Croatia), 1 dec. 1870.

Dle Redactoru alu Albinei! Nu vi poteti intipui, cu cíta placere cetimu noi doitrei romani de aici, fói'a Dvóstre, (ce ni tramite din K.) mai alesu de câtu-va timpu incóci, de candu ea atátu de frumosu ni pune naintea ochiloru tóte intrabarile câte ne atingu, si ni le splica cu atát'a chiaritate. Este ca cum ne am affá in medilóculu unei adunari natiunale, si une-ori incepemu a vorbi si noi ca cum am fi noi la tribuna.

Tocmai stimulat de asemenea impresiune, mi iéu voia a vi face unu resunetu la unele ce atinserati dilele trecute din acestu unghiu alu luméi.

Pré bine ati descriu miscamiutele si tendintiele sudo-slaviloru in specialu, si ale slaviloru austriaci in generalu. Lumea politica, cea ce se ocupa mai multu de cele ce se manifesta pe facia, de câtu de cele ce se petrecu in ascunsu, nici nu viséza de importantia celoru ce se pregatescu — fórté cu multa precautiune, in sinulu poporatiuniloru slavece.

Asiá se sciti, ca aici la noi, sistem'a de

astadi, cu dlu c. Andrassy si cu al sei, si a mancatu tóta ómen'a. Nime nu mai vorbesce bine de ei, nime nu mai crede ca ei au scopuri bune pentru patria si popóra. Mai vertosu dlu Min. ung. de culte si instructiune, baronulu I. Estvós, trece naintea tuturor barbatiloru de inima si spiritu, de celu mai periculosu iesuitu si tóta lumea n'treba: bine, omulu acest'a de patru ani de candu dispune de potere si milióne, — ce bine a facutu elu terei, poporulu in generalu si poporalaru nemagiare, cari compunuu majoritatea contribuentiloru si aperatoriloru patriei — in specialu? Si tóta lumea 'si raspunde: Nemic'a; chiar nemic'a de câtu a incurcatu tóte referintiele, si in locu se li innainte si usiurea die cultur'a, li-a paralisat'o si ingreuiat'o.

Aminti mai de unadi fói'a dvóstre despre intentiunea guvernului d'a dá Dalmatiniloru ortodossi unu episcopu strainu, loru neconoscutu si nedoritu.

Intr'adeveru, planulu se fie seriosu. Dar aci — asiá se crede, ca guvernulu é o se-si face de capu. Vi aduceti aminte de rescóla de anu in Buca-Catarului. Sciutu este ca aceea s'a provocatu prin mesurile frivole ale regimului, si — a nime si aceea se scie, ca incercarile d'a domoli acea rescóla cu arm'a, d'a o innecá in sangele poporulu rescólatu, a costatu imperatiiei patru millióne de fl. si vr'o 4—5000 de ómeni si — totu n'a isbitutu.

Astadi — ar fi timpulu se se lase guverniele de datin'a loru d'a necagi popórale, cáci acestea s'au desteptatu si — n'o se mai vr'e se sufera a fi portate de nasu — de nimenea.

Tocmai septeman'a trecuta avui ocaziune a vorbi cu mai multi Dalmatini si ei — nici mai multu nici mai putienu se respicara, de câtu ca — se se n'cerce numai domni din Beciu séu din Buda, se li tramita de episcopu pe vr'unu strainu si neplacutu, si apoi — se tiena minte!

In Dalmatia pe eppu ilu platescu din visteria terei si d'aci este ca guvernulu ilu de numesce; dar dalmatinii dicu, ca visteria terei este averea poporulu, é r'nici de câtu punga ministriloru; apoi episcopulu este curatu pentru poporu, é r'nu pentru regimu.

Acesti ómeni — intr'adeveru sunt ai naibei, aduncu cugetatori si pré resoluti. De câte ori am avutu ocaziune a-i conóce, totu de un'a am oftatu: ah, domne, domne! dar de ce nu sunt romanii nostri asiá, cei de pe langa Hatiegu si Hunedóra, si Naseudu etc. etc. Apoi atunci se vorbimu de fratia cu domni unguri!! — (Cole lalte espeptatiuni ale dlui corespundinte la acestu locu, justitia ungerésca nu ni iérta a le reproduce. Red.)

Dar si aici in Croatia se pregatescu lucruri mari; si aici domni stepanitori unguri si cu Rauchulu loru si cu ceia lalti naimiti ai loru — nu mai affá nici unu creditu. Insi natiunali croati cei slabi de angeru, cari din interesu alu loru personalu se dedusera in partea stepanitoriloru, astadi incepu a-ii parasí.

De scandalulu de mai de unadi aici in dieta sciu ca veti fi cetitu, candu chiar unu fostu partisanu alu guvernuluiu interpelá pe banulu Rauch: *déca este adeveratu*, — ce tóta lumea scie ca este asiá, — *cumcá detoresce cu 17000 fl. dare? si cum de elu este scutitu de essecutiune, pre candu seracinea se essecutu pentru putieni florini — pan' la camasia!?* — Si majoritatea dietei fú destulu de nesocotita, de respinse din capulu loculuiu interpelatiunea; prin ce blamá si pe baronulu Rauch, si si — pe sine!

Dar coalitiunea natiunala prin astefiu de blamagie publice ale partitei guverniale — cu atátu mai multu cresce si se consolida. Zuvic, carele inca apartienea la guvernulu, astadi este spiritulu organizatoriu alu opoziitiunei natiunale, si n'o se tréca multe septomani, pan'o se vedemu pe omenii guvernuluiu, astadi numai urgisiti, de tóta lumea parasiti si combatuti.

Óre Romanii, intielegintii nostri — se gandescu, lucra si ei ceva pentru d'a se impreuná cu totii si d'a apucá o ofensiva resoluta si eficace asupra ómeniloru si sisteméi ucidatória de astadi?! — Din „Albina“ pre care fóia romana unica o primimu si cetimu aici, nu potemu se affamu decátu de lupte partiali, lupte de gueila; prin atari se nepacuesce si necagesce dusimanulu, dar — nu se devinge. Se ne socotimu bine. — S—pu.

Liged, (Cottulu Timisiorii), 3. dec. 1870.

In fine au reusitu si locuitorii acestei comune se aiba unu notariu romanu si anca chiar

pro unu fiu alu loru, unu lucru ne mai auditu in acésta comuna, curatu romanésca.

In diu'a de alegere, judele cercualu se'n-fatiasá in comuna, impartasi locuitoriloru cu dreptu de votu, (300 presentu,) ca *trei insi* au concursu: unu Unguru, unu Serbu si unu Romanu; cestu din urma cu numele Georgiu (alias Giga) Nicolaeviciu. Romanulu, dicea judele cercualu, nu pôte se fia candidat, fiindu ca este o denunciare in contra lui.

Ligedianii respunsera in sa ca nici nu le mai trebuie notariu déca nu va fi romanu, si toti strigau se traiesca notariulu nostru G. Nicolaeviciu.

Nici o ascultare nu affara esplicarile judeului cercualu, si astfelu cu aclamatiune se alésa romanulu Georgiu Nicolaeviciu. — Unu Alegetoriu.

Giulveeu, ptpiatulu Ciacovoi, 2. dec. 1870.

Acestu protopopiatu se vede ca l'a luat in arenda parintele Seimanu, famosulu de elu; cáci legile naintea lui n'au nici o valóra. Ne mai pomenite se'ntemplara dilele trecute.

Parintele Seimanu sosese in comuna, chiama pe vr'o cátiva ómeni si-i provóca se-si dée voturile pentru unu domnu cu numele Gilezanu, care ar dori se fia capelanu la parintele J. Petroviciu, betranulu parochu. Provóca mai departe pe judele comunalu, ca se mai dée domnulu nimitu si unu atestatu, ca-lu doresce comun'a de capelanu. Judele i-a respunsu ca nu pôte face asést'a, pentruca nu s'a deschisu concursu; éra parintele Seimanu se adreséza catra poporu: „Am scrisu eu concursu prin tóte Zeitungurile, in sa nu s'a aretat nimenea!“

Ómenii n'au voitu se scia nimicu de cererile parintelui Seimanu. — Cu tóte acestea se vorbesce, ca candidatul ar fi plecatu la Caransebesiu spre a fi santiu de popa la noi. Pentru lumea lui Dumnedieu, parinte protopópe! nici n'ai ajunsu bine a casa de la Congresu, si ai si uitatu, ca abia ai scapatu de caltiure ca prin pone! Pana candu o se mai affli totu cu pacala? Atragemu atentiunea ven. Consistoriu asupra acestui omu periculosu, carele insusi silesce pe ómeni a desconsiderá Stat. org.

Pe la noi se vorbesce tare, ca parintele Seimanu ar fi luat 200 fl. de la pr. Petroviciu si 100 fl. de la domnulu Gilezanu; o vorbesce cei interesati, dóra ca se induplece pre ómeni se-si face mila de ei! — Óre nu se vor curmá odata foradelegile? Óre Ven. Cons. totu n'a avutu timpu a ascultá de votulu sinodului protopopescu?!? —

Varietati.

=(Prelegeri publice.) Tel. Rom. anuncia, ca mai multi domni din Sibiu s'au otaritu a tiené prelegeri publice din 2 in 2 septamani câte un'a. Inceputulu ilu va face parintele Z. Boiu prelegendu: „Viét'a familiara in paganismu, judaismu si christianismu“. Reproducendu si noi acésta scire imbucuratória, am dori, ca asemeni prelegeri se se tiena in tóte partile, unde existe câte unu barbatu romanu, carele se semte aptu de a poté prelege a supra vre unei teme facatória de lumina.

=(Anca unu necasu.) Informatiunile de Bucuresci ni spunu, ca guvernulu nu numai ca ar fi detrasu subventiunea de 20,000 lei, ce o dedea pe totu anulu Academiei, ci ca i-ar fi luat si loculu, de care dispunea ea in edificulu universitatii. Dlu Ministru Carpu este superatu pre unii membri ai Societatei academice, si — isbesce in Academia; o banda pre câtu de neologica, totu pre atátu de nemorala. Vai de tiera cu asteliu de ministri! —

=(Premie la ordinea dilei.) „Famili'a“ puno premii, „Amvonulu“ si altele facu asemenea; — punemu si noi o „corona“ pentru celu ce va fi in stare se erueze si se ni arete; din sum'a de 15,926,764 fl. v. a. ce platesce la anu dragalasi'a nôstra patria Ungaria functiuniloru ministeriali de statu — care microscopica particea se vine elementeloru nemagiare ce facu dóce din trei parti ale poporatiuniloru si pórtá dóce din trei parti ale sarcineloru publice? — si câtu anume trage din acea suma elementulu romanu, carele face a cincea parte a poporatiunei si pórtá o proportiunata parte a sarcineloru publice?? — Concursulu este deschisu!

(Anunciu.) Dlu Eut. Vuia, docinte in Remetea, langa Temisióra, face de scire tuturor pre cari ii intereséza, ca la densulu se

afia de vendiari, cu pretiul de 6 fl. 50 cr. v. a. de unu esemplariu — cartea bisericăscă intitulată: „**Octoichulu celu mare**“ dimpreuna cu „**Tipiculu**“ de Diaconoviciu-Loga. — Dorese mai vertosu a atrage spre acest'a atentiunea dloru preoti si a comitetelor parochiali.

= (Himenu.) Dlu dr. de medicina **Ilie Joanoviciu**, diplomatisat de Viena, in 12 novembre a. c. s'a cununatu cu **Amalia** fiic'a unica a dlui parochu rom. din Saravalle, **Simeonu Andronu**, asistandu-le ca Nasii: dlu **Pera Vidac**, ér ca martore Dn'a protopopés'a **Elena Nicoliciu**. Actulu cununiei l'a celebratu dlu protopopu a San'-Nicolaului-mare **George Nicoliciu**. — La més'a stralucita ce a urmatu, s'au redicatu multe entusiastice toaste pentru barbatii anteluptatori ai natiunilor romano si serbe, a nume pentru deputatulu cercului dlu dr. **Eug Mocioni**. — Urâmu fericire nou casatoritilor!

= (**Academica magiara de sciintie**.) in siedint'a sa de ieri, 5 dec. a votatu unu stipendiu de 400 ₰ juristului de alu IV. anu, **G. Balint**, pentru de a merge la **Kaza** in Asia spre a face studie in limba **mongola**.

= (**Numerulu prisioneriloru francesi internati in Germania**) dupa aretarile oficiali érá pana la Metz 3490 de oficeri si 111,260 de soldati; de la Metz si pana la 1. novembre acrescimentulu a fostu de 116,800 oficeri si soldati impreuna. In totalu deci: 231,550. — In lun'a lui novembre intréga, dupa diferitele date, numerulu prisioneriloru francesi nu a crescutu nici cu 10,000 de insi, si — tocmai atâti'a vor fi facutu si francesii pris'oneri nemti. Si de aci se póte cunoáce, ce mare diferentia este între armatele republicane si tienut'a lor, si între cele imperiali de mai nainte.

= (**Bietulu Patriarchu grecescu**) din Constantinopole ambla in ruptulu capulu plan-gendu amaru perderea atâtoru isvóra banali in Romania, ca se sustiena celu putienu puterea suprema asupra bisericii din Romani'a. Dupa cum ne spunu „**Informatiunile**“, densulu a cascigatu de la Pórta dreptulu de a conchiamá unu Sinodu ecumenicu, in sa sub acea conditiune, ca progamulu lucrariloru sinodului se lu astérna Portii spre aprobare. Astfelu sinodulu dupa parerea „**Informatiuniloru**“ nu se va poté ocupá decátu de afaceri spirituali.

= (**Unu vaietu**) Totu „**Informatiunile**“ ni spunu, cá Bucurescii sunt inundati de totu felulu de comedii, medilóce de stórcere a banului seracului romanu: circuti, panorame, galerii dise amuzante, tóta siarlatanimea europeaná, si gonita de resbelulu germanu-francu, a inundatu Romani'a. —

= (**Pregatire de ajutoriu**.) Mai multe case comerciale din Francfort si Vien'a au formatu unu consortiu, care are de scopu in fintarea unei societati cu actii pentru importarea de carne, articole de carne si cereali in Francia. Acésta societate 'si va'ncepe activitatea dupa terminarea resbelului actualu. Un'a din dispositiunile cele mai particulare: Fiindu cá din caus'a resbelului, positiunea cresterii viterolu in Francia este cu totulu nimicita, societatea 'si va propune a veni intr' ajutoriu economiloru francesi, dandu fiecarui proprietariu ori-ce cátatime de vita dorita, pre langa vreunu amanetu, garantie séu ipotece. Pretiulu cumpararii este a se respunde, conformu acordului, dupa espirarea de unulu séu doi ani de dile, si atunci chiar se respunde numai pretiulu, cu care s'a tocmitu la cumperare, adaugendu-se numai cateva percente. (Pr.)

= (**Intunecime solara**.) La 22 Decembre a. c. st. n. va fi o intunecime solara, a carei zona totala va taiá verfurile de sudu ale Spaniei, Africa de nordu, sudu-ostulu Siciliei si Thesalia. Spre a face astronomiloru italiani posibilu observarea acestui fenomenu in Sicilia, gunulu italianu a acordatu sum'a de fr. 30,000; asemenea se va pune la dispositiunea astronomiloru anglesi unu batelu de resbelu anglesu, care ii va conduce in Spania; ba chiaru din America vor porni peste putienu timpu trei éspeditiuni, cari vor ocupá locuri nedecise inca pana acum in Spania, Italia si Thesalia. Si marin'a austriaca de resbelu are de gându, se dice, a tramite nnu batelu din Albania si Tunis, pentru observarea acestei intunecimi. Pr.

= (**Unu procesu l'unqu cu „Trénc'a-Flénc'a Satului.“**) „**Cine-va**“: Am mare procesu cu tine. — „**Trénc'a-Flénc'a Satului**“: Vai de mine; nu te glumi! — „**Cine-va**“: Semí dai séma: cum potu si tu avé obrasnicia d'a minti cá eu m'asi 'fi laudatu cá am destui bani,

precandu lumea scia — d'a mea seracia? un'a la mana; a dóu'a: Cum potusi tu comite infamia d'a dice cá eu am redicatu si bagatu in pung'a mea diurnele si viaticulu lui Z. si E; precandu tu bine scí cá de acelea nu s'a atinsu nime?! — „**Trénc'a-Flénc'a Satului**“: Dar póte nu me conoosci?!? — „**Cine-va**“: Ba dá; acuma te conosci; — am ispravitu procesulu.

EDICTU.

Achimu Conda din Ghirocu carele in batál'a de la Königsgrätz in an 1866 a disparutu, prin acést'a se provóca, conformu §§-loru 36, 40, 522, 523, si 524 din procedur'a civila ca pana intr'unu anu de dile de la antai'a publicare a acestui edictu in fói'a „**Albina**“ se so infaciosiédie naintea acestui scaunu protopresviteralu; cáci la din contra se va pertraptá caus'a divortiala a socii sale **Maria Conda**, conformu sunteloru canóne si legiloru patrie; resolvendu-se totodata pentru acelu casu de curatoru alu absintelui **Petru Anca**, parochulu Ghirodei si membru alu acastui scaunu, ér de defensoru matrimonialu defensorulu oficiosu, **Stefanu Adamu**.

Din Siedint'a scaunului protopresviteralu, tienuta in Timisióra in 5 Noemvre 1870.
Meletiu Dreghiciu m. p.
Protopresvit. Timisiorei.

Publicatiune. (of.)

Nr. 162/scol.

Computulu speseloru facutu cu comisariu scolari, denumiti pentru conducerea conferintieloru invetiatoresci, tienute in 30 si 31 Augustu, apoi in 1. si 2 Septembrie 1870 in tóte districtele scolare ale diecesei Caransebesiului.

a) *A incursu:*

1. din protopresbiteratulu Caransebesiului [provincialu] de la 21 de invetiatori, a 2 fl. 50 cr. 52 fl. 50 cr. 2. din protopresbiteratulu Lugosiului de la 18 invetiatori, a 2 fl. 50 cr. 45 fl. — 3. din protopresbiteratulu Fagetului de la 37 invetiatori, a 2 fl. 50 cr. 92 fl. 50 cr. 4. din protopresbiteratulu Jebelului de la 29 invetiatori, a 2 fl. 50 cr. 72 fl. 50 cr. 5. din protopresbiteratulu Ciacovei de la 12 invetiatori a 2 fl 50 cr. 30 fl. — 6. din protopresbiteratulu Versietului de la 16 invetiatori a 2 fl. 50 cr. 40 fl. — 7. din protopresbiteratulu Bisericeii-albe de la 28 invetiatori a 2 fl. 50 cr. 70 fl. — 8. din protopresbiteratulu Oravitiei de la 30 de invetiatori a 2 fl. 50 cr. 75 fl. —

Sum'a totala: 477 fl. 50 cr. =

b) *S'a datu*

Comisariloru scolari denumiti, pentru acoperirea speselor calatorie si in tipu de oresi-care remunerare a osteneleloru lor, si a nume Comisariului:

1. **Joanu Oprea**, dupa cuitantia d. 23 Aug. 1870, 30 fl. 2. **Stefanu Lipovanu**, dd. 25 fl. 3. **Pavelu Gaitoviciu**, dd. 60 fl. 4. **Jositu Novacu**, dd. 50 fl. — 5. **Ilie Istvanu**, dd. 40 fl. — 6. **Martinu Tiapu** dd. 40 fl. — 7. **Aureliu Draganu**, dd. 40 fl. — 8. **Vasilu Nicolescu** dd. 60 fl. — 9. **Pavelu Chinezu**, dd. 20 fl. — 10. **Petru Murgu**, dd. 60 fl. — 11. **Joanu Marcu** dd. 40 fl. — 12. **Ilie Sus'a**, dd. 40 fl. — 13. **Vincentiu Gurgutu**, dd. 50 fl. — 14. **Stepanescu** dd. 60 fl. —

Sum'a totala: 615 fl. v. a. =

C.

Alaturandu-se sum'a baniloru intrati cu sum'a celoru esiti, resulta cá s'a spesatu cu comisarii conferintieloru mai multa decátu s'a adunatu cu 137 fl, 50 cr., cari bani s'au adausu din medilócele proprie ale Archiereului diecesanu.

Ceea ce prin acést'a se aduce la cunoscintia publica,

Caransebesiu, 5 Noemvre 1870.

Consistoriulu scolastic
eparchialu alu Caransebesiului.

Concursu

Spre implinirea vacantei parochii din **Bunea**, comitatulu Carasiului, protopresviteratulu Hasiasilui, se deschide concursu pana la 20 decembre 1870. Emolumintele sunt: una sesiune pamentu, platiu preotiescu de unu jugeru, de la 100 de case, birulu si stol'a indatinata.

Doritorii de a dobandi acésta parochia sunt avisati recoursele loru prevediute cu es-rasu de botedi, adeverintie consistoriale (e-

spre purtarea morala si politica, cu intielegera comitetului parochialu din **Bunea** se le trimita acestui oficiu protopopescu din **Bellintiu**, post'a ultima **Chisetu**.

Bellintiu, 20 noem. 1870.

Constantinu Gruiciu m. p.
Protopresb. Hasiasilui

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante din **Mercina**, Cottu Carasiului, protopresb. Oravitiei. — Emolumentele sunt:

Una sesiune de pamentu si tacele stolarie dinpreuna cu birulu preotiescu.

Doritorii de a ocupá parochia acést'a, vor avé a-si trimitte recursurile loru Domnului Protopresbiteru pana in 15 Decembre a. c. prevediute cu documentele necesarie.

Mercina, 18 Noemvre v. 1870.

Comitetulu bisericescu.

Cu scirea si invoirea mea:
Jacobi Popoviciu m. p.

1—3 Protopresbiterulu Oravitiei.

Concursu

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la noeu deschis'a classa de invetiamentu in comun'a **Voivodintiu**, protopresbiteratulu Versietului, comitatulu Timisiórei. Emolumintele sunt: 300 fl. v. a.; 4 orgii de lemne si cuartiru liberu. Deci doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si tramite recoursele prevediute cu tóte documintele necesarie pana in 20 Decembre 1870 oficiulu protopopescu alu Versietului in **Mercina**, post'a ultima **Varadia**.

Mercina in 17/11 1870.

2—3 Comitetulu parochialu.

in contielegere cu rss. dnu protopopu distr.

Publicatiune concursuale

N. 437 pres.

Spre ocuparea unui postu de silvieriu in Districtulu **Fagarasiului** cu locuint'a in **Urbea Fogarasiu** — inpreumatu cu unu salariu anuale de 600 fl. v. a. se escriu prin acést'a de noeu concursu.

Competitorii séu se fie romani séu se scia bene limb'a romanu si se-si astérna suplicele documentate cu testimonia despre absolvirea studiiloru silvanale la Oficiulatu districtuale alu **Fagarasiului**, in tempulu de la 1. Decembre 1870, pana in 20 Ianuariu 1871.

De observatu este, cá acestu functionariu ava vé se mantiena polit'a receruta cu personaliele silvanale ale singurateciloru comune, precumu si se confectionedie planuri de economia si ordeni de paduritu in totu Districtulu, apoi pesele, dietele comisionali si miliateculu i-va aduce venite bunisidre. —

De la Presidiulu districtuale.

Fagarasiu in 24 Noemvre 1870. —

2—3

Concursu

Devenindu vacanta statiunea invetiatoreasca impreunata in comun'a **Sudreasu et Jupani**, protopresbiteratulu gr. or. alu Fagetului, se deschide concursu pana in 6 decembre 1870. cal. vechiu, pre langa urmatóriele emoluminte: Salariulu in bani 120 fl. a. v.; 15 meti de grâu; 15 meti de cucuruzu; 100 pundi de lardu; 100 pundi de sare, 15 pundi de lumenari; 10 orgii de lemne; 2 jugere de pamentu aratoriu, 6 fl. v. a. pausalu de scrisu si cuartiru liberu.

Cei ce dorescu a concure pentru acestu postu, au a tramite pana la terminulu prefiptu petitiunile lor, bine instruate si adresate Comitetulu parochialu, catra pré onorat. D. At. **Joanoviciu** protopresbiteru in Fagetu.

Sudreasu et Jupani 10 Noemvre 1870.

In contielegere cu dlu Protopopu susunumitu
2—3 Comitetulu parochialu.

Concursu*)

Nr. 1195/scol.

Catedr'a de limb'a si literatur'a romanu, incopciata cu indetioria de propunere a reli-

*) Intru interesu publicu, tóte foile natiunale din patria sunt rogata a reproduce in colónele lor i acestu concursu, cu acelu adausu, cá fiindu terminulu pan' la finea lui noemvre vechiu cam scurtu, suplicele de concursu se vor primí si inca 14 dile dupa acelu terminu.

giunei greco-orientale romane la gimnasiulu superioru din **Temisior'a**, si prevediuta cu salariu anuale de 700 fl. v. a. — devenindu vacante: in urmarea intimatului Inaltului Ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune publica de datulu 21 Noemvre st. nou, a. c. Nr. 25326 — pentru implinirea ei se escrie concursu din partea senatului scolaru alu Consistoriulu gr. or. romanu din **Aradu**, cu terminu pana la finea lunei lui Noemvre stil. vechiu a. c.

Concurentii pentru acestu postu, sunt avisati a susterne acestui senatu scolaru pan' la terminulu usu aretatu, recoursele lor prevediute cu testimoniulu de maturitate, si cu testimoniulu despre absolvirea teologiei greco-orientale romane, si adresate catra Inaltulu Ministeriu reg. ung. du cultu si instructiune publica.

Aradu in 13 Noemvre 1870.

Senatulu scolaru alu Consistoriului eparchialu gr. or. romanu din Aradu.

4—4

Concursu

Se publica prin acést'a de nou, pentru ocuparea postulu invetiatorescu de la scól'a populara confesionala gr. or. din **Suburbiulu Aradu-Perniava**. Terminulu este pana in 5/17 Decemvre a. c. Emolumintele sunt:

Salariu anuale in bani gata 600 fl. v.

Cuartiru liberu cu 3 incaperi;

Gradina de legumi si 6 orgii de lemne din cari se incaldiesce si scól'a.

Doritorii de a cascigá acestu postu au a-si adresá recoursele catra comitetulu parochialu fiindu ele a se instruí:

a) cu Testimoniulu despre absolvirea cursuriloru pedagogice;

b) cu Atestatu de calificatiune de la consistoriulu eparchialu;

c) cu Testimoniulu despre absolvirea de celu putienu 4 clase gimnasiale séu reale

d) cu Estrasulu de botezu ca adeverintia cá e de conf. gr. or.

e) cu Atestatu despre portare politica si morala nepetata.

Aradu, 1870 novembre in 10.

Joane Ratiu, m. p.
protopopulu Aradului.

3—3

Concursu.

Pentru postulu de invetiatoriu confesionalu gr. or. romanu la scól'a de fete nou creata in comuna **Retisioru** se deschide concursu si se defige diu'a de alegere pe 10 Ianuariu 1871. Cu acestu postu sunt incopciate urmatóriele emoluminte:

a) in bani gata 252 fl. 50 cr.

b) 12 1/2 metrete de grau;

c) 12 1/2 „ „ papusioiu;

d) 50 pundi de lardu de (clisa);

e) 20 „ „ sare;

f) 6 „ „ lumini;

g) 2 orgii de lemne;

h) 1 jugeru livada pamentu aratu;

i) 1/4 „ via in pasiuene;

j) 1/4 „ gradina in fundulu scólei, si

l) cuartiru liberu. —

Doritorii de a ocupá postulu acest'a sunt invitati a se presentá in venitórele dile ale serbatoriloru nascerei Domnului, spre a participá la ceremoniile bisericesci ér suplicele loru se-le sustérna Pré-Onoratului oficiulu protopopescu tractualu alu Versietului in **Mercina**, posta ultima **Varadia**.

Retisioru in 3 Noemvre 1870.

3 - 3 Comitetulu parochiale.

in contielegere cu dlu protopresbiteru tractualu.

Telegramele sosite astadi

in 5 dec. din **Tours**, ni spunu cá la luptele din 30 novembre si din 2 dec. langa **Paris**, au luat parte peste 100,000 de prussi, ale caroru perdiri ajungu la 20,000; precandu ale france siloru sunt moderate. — In nóptea de domineca spre luni ostirile franceze au desiertatu **Orleanulu**, retragendu-se nemolestate. —